

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR REVOLUT BANK UAB GINČO NAGRINĖJIMO**

2023-06-07 Nr. 429-349
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) prašymą išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *Revolut Bank UAB* (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2020 m. rugsėjo 18 d. pareiškėjas ir bankas sudarė mokėjimo paslaugų teikimo sutartį, kurios pagrindu pareiškėjui buvo atidaryta mokėjimo sąskaita ir išduota su šia sąskaita susieta mokėjimo kortelė Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – Kortelė).

Nuo 2022 m. lapkričio 17 d. iki 2022 m. gruodžio 6 d. pareiškėjas, panaudodamas Kortelės duomenis, atliko kriptoturto keityklai „Binance“ (toliau – *Binance* keitykla) septynis mokėjimus, kurių bendra suma 12 393 EUR (toliau – Ginčijami mokėjimai).

Pareiškėjas 2023 m. vasario 2 d., o vėliau 2023 m. vasario 14 d., paprašė banko Ginčijamų mokėjimų atžvilgiu inicijuoti tarptautinės kortelių organizacijos „Visa“ (toliau – *Visa* organizacija) lėšų grąžinimo procedūrą, bet banko 2023 m. vasario 14 d. buvo informuotas, kad ši procedūra yra negalima.

2023 m. vasario 28 d. pareiškėjas pareikalavo banko kompensuoti jam pusę Ginčijamų mokėjimų sumos, tačiau bankas 2023 m. kovo 1 d. atsisakė tenkinti šį reikalavimą.

Nesutikdamas su banko sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką dėl kilusio vartojimo ginčo nagrinėjimo. Pareiškėjas reikalavo, kad bankas kompensuotų jam pusę Ginčijamų mokėjimų sumos, t. y. 6 196,5 EUR.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas nurodė, kad per *Binance* keityklą perdavė Ginčijamų mokėjimų vertę atitinkantį kriptoturto investavimo platformai „East Spring Invest“ (toliau – *ESI* platforma), o vėliau suprato galimai buvus apgautas šios platformos. Pareiškėjo teigimu, bankas nesiėmė priemonių, kad apsaugotų pareiškėją nuo galimo *ESI* platformos sukčiavimo, todėl turi prisiimti dalį atsakomybės už pareiškėjo patirtų nuostolių atlyginimą.

Atsiliepime bankas nurodė nesutinkantis su pareiškėjo reikalavimu ir prašė jį atmesti. Bankas teigė neturintis pareigos kompensuoti pareiškėjui Ginčijamų mokėjimų sumos ir (ar) jos dalies, nes šie mokėjimai buvo tinkamai autorizuoti ir įvykdyti.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Ginčas kilo dėl banko atsisakymo kompensuoti pareiškėjui Ginčijamų mokėjimų sumos dalį (6 196,5 EUR) pagrįstumo.

Ginčo šalis sieja sutartiniai mokėjimo paslaugų teikimo santykiai. Mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą, mokėjimo paslaugų teikimą, mokėjimo operacijų autorizavimą ir vykdymą, mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugomis, kai mokėjimo paslaugų teikimas yra verslas, reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas.

Tarp šalių nėra ginčo dėl Ginčijamų mokėjimų autorizavimo, todėl Ginčijamų mokėjimų autorizavimo aplinkybės toliau sprendime nebus plačiau analizuojamos, laikant Ginčijamus

mokėjimus tinkamai autorizuotais.

Savo reikalavimą bankui pareiškėjas iš esmės grindė tuo, kad bankas neįspėjo jo apie investavimo per *ESI* platformą rizikas ir neapsaugojo pareiškėjo nuo galimo šios platformos sukčiavimo.

Siekiant išspręsti šalių ginčą ir įvertinti pareiškėjo reikalavimo bankui pagrįstumą, Lietuvos banko nuomone, būtina nustatyti, ar nagrinėjamu atveju buvo aplinkybių, dėl kurių bankui kilo (galėtų kilti) pareiga grąžinti pareiškėjui Ginčijamo mokėjimo sumą ar jos dalį.

Autorizuotų mokėjimo operacijų įvykdymo atveju mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas neturi imperatyvios pareigos grąžinti mokėtojui jų sumų, išskyrus Mokėjimų įstatymo 41 straipsnyje nustatytus lėšų gavėjo ar per lėšų gavėją inicijuotų mokėjimo operacijų sumų grąžinimo atvejus, kurie nagrinėjamu atveju nėra aktualūs, nes netenkina Mokėjimų įstatymo 41 straipsnyje nustatytų sąlygų¹, kurioms esant mokėtojas įgytų teisę atgauti tokiu būdu atliktos autorizuotos mokėjimo operacijos sumą.

Bankui pateikti mokėjimo nurodymai vykdyti Ginčijamus mokėjimus atitiko šalių iš anksto sutartas sąlygas, todėl bankas, vadovaudamasis Mokėjimų įstatymo 43 straipsnio 3 dalimi², turėjo pareigą juos vykdyti.

Bankas neteikė pareiškėjui jokių su investavimu susijusių paslaugų, todėl, priešingai, nei teigė pareiškėjas, pareigos informuoti pareiškėją apie galimas investavimo, įskaitant per *ESI* platformą, ir (ar) su tuo susijusias rizikas neturėjo. Be to, Ginčijami mokėjimai buvo atlikti *Binance* keityklai, o ne pareiškėjo skundžiamai *ESI* platformai. Teisės aktai nedraudžia pareiškėjui ir (ar) kitiems banko klientams naudotis *Binance* keityklos paslaugomis ir tuo tikslu atlikti jai mokėjimus.

Duomenų, kurie leistų teigti, kad bankas neįvykdė Ginčijamų mokėjimų ir (ar) juos įvykdė netinkamai, kaip tai suprantama Mokėjimų įstatymo 51 straipsnio kontekste, nenustatyta. Pareiškėjas tokio pobūdžio pretenzijų bankui taip pat nereiškė. Priešingai, byloje turimi duomenys leidžia daryti išvadą, kad bankas šiuos mokėjimus įvykdė tinkamai, nes kitaip pareiškėjas nebūtų galėjęs jų lėšomis per *Binance* keityklą įsigyti kriptoturto ir vėliau jį perduoti *ESI* platformai.

Dėl Ginčijamų mokėjimų sumų grąžinimo pareiškėjas kreipėsi į banką praėjus beveik dviem mėnesiams nuo paskutinio Ginčijamo mokėjimo įvykdymo, t. y. praleidęs Mokėjimų įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje ir 44 straipsnyje nustatytus terminus, per kuriuos turėjo teisę atšaukti Ginčijamų mokėjimų vykdymą.

Iš bylos duomenų matyti, kad pareiškėjas buvo prašęs banko inicijuoti *Visa* organizacijos lėšų grąžinimo procedūrą pareiškėjo nurodytu pagrindu³, tačiau banko buvo informuotas, kad ši procedūra negalima. Kreipdamasis į Lietuvos banką dėl tarp šalių kilusio ginčo nagrinėjimo, pareiškėjas, nors išreiškė nepasitenkinimą dėl lėšų grąžinimo procedūros neinicijavimo, inicijuoti šią procedūrą banko nereikalavo. Remiantis ginčo šalių pateikta informacija ir aktualiomis *Visa* organizacijos taisyklių nuostatomis, pagrindo teigti, kad *Binance* keityklai atliktų Ginčijamų mokėjimų atžvilgiu bankas nepagrįstai ir (ar) neteisėtai atsisakė inicijuoti lėšų grąžinimo procedūrą pareiškėjo nurodytu pagrindu, nenustatyta. Pažymėtina, kad pareiškėjas nereiškė pretenzijų dėl *Binance* keityklos, kuri *Visa* organizacijos taisyklių kontekste laikytina prekybininke, jam suteiktų paslaugų, t. y. pareiškėjas aiškiai ir nedviprasmiškai įvardijo, kad sutartų paslaugų negavo iš trečiojo asmens – *ISE* platformos.

Nenustačius aplinkybių, dėl kurių bankui kilo (galėtų kilti) pareiga grąžinti pareiškėjui Ginčijamų mokėjimų sumą ar jos dalį, pagrindo laikyti pareiškėjo reikalavimą bankui kompensuoti jam pusę Ginčijamų mokėjimų sumos pagrįstu ir jį tenkinti nėra, todėl pareiškėjo reikalavimas yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

¹ Mokėjimų įstatymo 41 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad turi būti tenkinamos abi šios sąlygos: 1) autorizuojant mokėjimo operaciją nebuvo nurodyta tiksliai mokėjimo operacijos suma; 2) mokėjimo operacijos suma yra didesnė už sumą, kurios pagrįstai galėjo tikėtis mokėtojas.

² Mokėjimų įstatymo 43 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kai įvykdytos visos mokėtojo ir mokėjimo paslaugų teikėjo mokėjimo paslaugų teikimo sutartyje nustatytos sąlygos, mokėtojo sąskaitą tvarkantis mokėjimo paslaugų teikėjas negali atsisakyti įvykdyti mokėjimo nurodymo, išskyrus atvejus, kai tai draudžia kiti teisės aktai.

³ *Visa* organizacijos taisyklėse įtvirtintu ginčo priežasties kodu „13.3 „Not as Described or Defective Merchandise/Services“.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis